

De wijkraad

Over ruim een half jaar, op woensdag 18 maart 2026, zijn er weer verkiezingen voor de gemeenteraad. Traditiegetrouw worden die gecombineerd met de verkiezingen voor de wijkraad. Deskundigen menen te weten, dat er op het standhuis nog geen beslissing is gevallen of dat op dezelfde manier gebeurt als in 2022 toen voor het eerst er een verkiezing plaats vond op persoonlijke titel of dat er weer wordt teruggegrepen op een systeem met lijsten. Wie inzicht wil krijgen in het werk van de wijkraad, kan een kijkje nemen bij een vergadering van de wijkraad. In onze agenda publiceren we trouw de data en de locatie tegenwoordig altijd de vergaderzaal aan de Argonautenweg. Het loopt bij die vergaderingen niet storm. Het gehele jaar 2024 kwamen er 28 bezoekers van wie tien het woord voerden.

Inzicht kan ook worden verkregen op een andere manier. Bijvoorbeeld via het Wijkverslag van het jaar 2024. Dat is lijk. Het telt met bijlagen bijna veertig pagina's. Daarin legt de wijkraad verantwoording af over zijn werkzaamheden. De parkeerperikelen rond het Plaswijckpark, het nieuwe Luchthavenbesluit voor Rotterdam The Hague Airport (RTHA), de visie Kleiwegkwartier, de Steilrand, bezoeken van wethouders aan de wijk, krijgen daarin uitgebreid aandacht. Ook lazen we iets, wat we nog niet eerder waren tegengekomen. Het antwoord op de vraag hoe het nu staat met het realiseren van de maatregelen op de Rozenlaan om de snelheid te beperken. Op 11 september 2024 was daarover in de Oranjekerk een bewonersavond. Daar waren vijftig bewoners. Meerdere bewoners vroegen zich af wat de aanleg van drempels voor invloed heeft op de houten paalfunderingen van de huizen. In overleg met het Funderingsloket van de gemeente Rotterdam is besloten om eerst onderzoek uit te voeren naar het mogelijke effect voordat verdere stappen worden genomen.

Ook vermeldt het verslag dat bij de plannen van het Franciscus wordt gekeken naar de ontsluiting/aansluiting van de Ceintuurbaan onder het kopje Verbeterde ruimtelijke structuur van Kleiweg Zuid (omgeving Ceintuurbaan). Het wijkverslag somt ook op welke bewonersinitiatieven in 2024 door de wijkraad zijn goedgekeurd. Dat zijn er in totaal 43. Het hoogste bedrag, twintigduizend euro, ging naar het Jazz Festival in Oud-Hillegersberg. Dat vonden we wel opvallend. Want toen in 2021 in de aanloop naar de besluitvorming over de invoering van de wijkraden ook de criteria voor de toekenning van bewonersinitiatieven door het College van B&W onder de loep werd genomen, werd juist dat initiatief genoemd onder het kopje oneigenlijk gebruik. Omdat het geen bewonersinitiatief was maar een commercieel evenement.

Bij goede lezing trof ons nog iets. In een uitgebreid stuk over de Steilrand. Daarin wordt drie keer het Melanchtonpark genoemd. Maar twee keer is uit de context duidelijk, dat niet het Melanchtonpark wordt bedoeld maar het Argonautenpark. Zo staat er bijvoorbeeld dat er in dat park een trapveldje moet komen voor de jeugd van Oud-Hillegersberg. Daarom doen we met plezier een aanbod aan de wijkraad voor het wijkverslag editie 2025. Stuur ons het concept toe, dan lezen we het zorgvuldig en halen we dit soort fouten eruit.

Chris Mast

Huiskamer Ver van Hier wisselt van eigenaar

Petra Verheij (links) geeft het stokje over aan Shannah Holthaus. (foto: Theo Joosten)

Na ruim tien jaar met hart en ziel de kinderboekenwinkel **Ver van Hier** te hebben gerund, draagt Petra Verheij het stokje over. Per 1 oktober neemt Shannah Holthaus de geliefde plek in het Kleiwegkwartier over. Een mooi moment om terug te kijken én vooruit te kijken.

Petra weet het nog goed: als kind zat ze - ook als haar moeder boodschappen ging doen - heel wat uurtjes in *De Mandarijn*, een boekwinkel waar ze zich volledig kon onderdompelen in verhalen. Dat gevoel van rust, verbeelding en verbinding wilde ze terugbrengen in haar eigen buurt. Op 28 augustus 2014 kreeg ze het idee voor *Ver van Hier* en met een succesvolle crowdfunding werd duidelijk dat veel wijkgenoten dezelfde behoefte hadden. Ze wist meteen gigantisch veel mensen

doorzettingsvermogen én een Pippi Langkous-mentaliteit uit tot een bruisende huiskamer voor de wijk. Eerst was alleen de rechterkant van de zaak af, maar haar visioen voor de gehele zaak had ze al vanaf het begin. Haar gevoel voor wat werkt, zowel op boekengebied als in de horeca, bleek ijzersterk.

Inmiddels is *Ver van Hier* niet meer weg te denken uit de buurt. Mensen uit heel Rotterdam weten de winkel te vinden voor het unieke *Ver van Hier*-gevoel. De iconische bank, de zelfgemaakte koekjes op een bloemenschoteltje, het speelplekje. Alles zou allemaal veel efficiënter kunnen worden ingericht, maar juist die losheid maakt dat iedereen zich thuis voelt.

Het meest bijzondere vond ik zelf hoe de winkel zich staande heeft gehouden tijdens de coronapandemie door innovatief te zijn. Toen bleek al helemaal hoe verbindend en waardevol deze plek voor onze buurt is. En hoe creatief en flexibel het hele team samen steeds zocht naar wat wél mogelijk was. Mocht je niet meer in de winkel? Dan verkochten ze koffie aan de deur, of kon je appen om alsnog leuke cadeautjes te kunnen kopen voor de feestdagen.

Toch besloot Petra onlangs dat het tijd was om los te laten. 'Nu Julian naar de middelbare school gaat en de andere kinderen uitvliegen, begon ik me af te vragen of ik dit de aankomende tien, twintig jaar, nog wel wilde blijven doen. Het is prachtig om te zien hoe de kinderen hier zijn opgegroeid en hoeveel mensen ik heb leren kennen en de gesprekken die ik heb gevoerd. Maar ik voelde dat het tijd was voor iemand die midden in de fase van jonge kinderen zit - toch de grootste doelgroep van *Ver van Hier* - en die die energie meebrengt.'

Een opvolger vinden bleek een uitdaging. Hoewel er veel geïnteresseerden waren, voelde het niet meteen goed. 'In het Kleiwegkwartier heb je de gunfactor nodig. Mensen komen als ze voelen dat je het echt meent. Dat gevoel moet kloppen,' aldus Petra. Gelukkig kwam Shannah Holthaus op haar pad: iemand bij wie het vertrouwen er meteen was. Dus 1 oktober is het zo ver: dan neemt Shannah de zaak over. September gebruiken ze als inwerkperiode: dan zullen ze samen optrekken om de overgang soepel te laten verlopen, daarna zwaait Petra echt af.

Een opvolger vinden bleek een uitdaging. Hoewel er veel geïnteresseerden waren, voelde het niet meteen goed. 'In het Kleiwegkwartier heb je de gunfactor nodig. Mensen komen als ze voelen dat je het echt meent. Dat gevoel moet kloppen,' aldus Petra. Gelukkig kwam Shannah Holthaus op haar pad: iemand bij wie het vertrouwen er meteen was. Dus 1 oktober is het zo ver: dan neemt Shannah de zaak over. September gebruiken ze als inwerkperiode: dan zullen ze samen optrekken om de overgang soepel te laten verlopen, daarna zwaait Petra echt af.

Kleiwegkwartier zwaait Petra uit

Marlies Katy Hanifer

Veel ambities voor westelijk gedeelte van het Kleiwegkwartier

Op donderdag 11 september worden bewoners van het Kleiwegkwartier uitgenodigd voor wat heet een inloopbijeenkomst in het personeels-restaurant van Franciscus. Aanwezig zijn drie partijen, de gemeente Rotterdam, Franciscus zelf en Stichting De Verre Bergen.

De gemeente Rotterdam heeft in een brief van 11 juni 2025 aan de gemeenteraad een tipje van de sluier opgelicht.

Er komt voor dat gebied een Gebiedsambitiedocument. In dat document worden alle ontwikkelingen, globaal het gebied westelijk van Randstadrail, samengevat.

Franciscus wil nog meer bouwen dan waarmee het op het ogenblik bezig is. Het gaat een samenwerking aan met het Oogziekenhuis, Rijndam Revalidatie, Laurens en Aafje. Het zou gaan om

Agenda

- Zaterdag 6 september, 10.00 uur - 16.00 uur, museumremise Kootsekade, historische trams en bussen, museumwinkel, koffie en meer. Toegang 7,50 euro, Rotterdam Pas gratis.
- Zaterdag 6 september 10.00 - 16.00 uur en zondag 7 september 12.00 - 16.00 uur, museumremise Kootsekade, expositie van enkele grotere stukken die de Stichting Historisch Hillegersberg en Schiebroek (SHHS) in bezit heeft gekregen samen met de aquarellen van Dick Carlier over het historische Hillegersberg. Voor toegang zie boven zaterdag. Zondag gratis.
- Dinsdag 9 september, 20.00 uur, locatie Argonautenweg, vergadering wijkraad Hillegersberg.
- Zaterdag 4 oktober, 10.00 uur - 16.00 uur, museumremise Kootsekade, historische trams en bussen, museumwinkel, koffie en meer. Toegang 7,50 euro, Rotterdam Pas gratis.

- Dinsdag 7 oktober, Oranjekerk, 10.00 uur, inloop met koffie 9.30 uur. Culturele ochtend over Stichting Ambulancewens.
- Dinsdag 14 oktober, 20.00 uur, locatie Argonautenweg, vergadering wijkraad Hillegersberg.
- Zaterdag 1 november, Oranjekerk, 15.00 - 15.45 uur optreden door Vocaal Ensemble Kralingen onder leiding van Robert Verheul met muziek uit alle tijden. Gratis inloop, een gift in verband met de onkosten is welkom.
- Wijkwinkel, Rozenlaan 20, open maandag en donderdag van 9.30 tot 10.30 uur, telefonisch bereikbaar via 010-4224445 en via info@bokrotterdam.nl. Bewoners van het Kleiwegkwartier zonder computer, die voor een aanvraag of iets dergelijks een computer nodig hebben, kunnen zich wenden tot de wijkwinkel.
- Oranje Leeszaal/bibliotheek, Rozenlaan 20, woensdag 10.00 - 11.30 uur.
- Koffieochtend van de BOK, Rozenlaan 20, woensdag 10.00 - 11.30 uur. Voor alle wijkbewoners.

Zoekplaatje

Het nieuwe *Zoekplaatje*. De drie vragen zijn: Wat zien we hier? Van wanneer dateert de foto? En welke herinneringen heeft u aan dit gedeelte van het Kleiwegkwartier? Oplossingen per mail naar buurtkrantbok@gmail.com of in de brievenbus op de Rozenlaan 20, uiterlijk 15 oktober 2025.

Over naar de oplossing van het vorige zoekplaatje. Er kwamen zes inzendingen binnen. Twee keer zoveel als de vorige keer. De stijgende lijn is dus weer ingezet. Opnieuw lieten de oud-gedienden - veel van hen wonen niet meer in het Kleiwegkwartier - ons niet in de steek.

Iedereen had de goede oplossing. In de woorden van mevrouw Van Boven: 'Op de hoek van de Kleiweg en de Statenlaan staat dit mooie winkelpand.' Opvallend was dat twee inzenders schreven dat het zoekplaatje voor hen soms te moeilijk was, maar dat ze het dit keer wel wisten.

Het pand had na de oorlog in de jaren vijftig en zestig een legendarische status, omdat toen de winkel van

kregen, gingen we naar tante Lientje op het Bergpolderplein, daar kon je voor tien cent een waterijsje kopen, een lolmakertje, zei tante Lientje dan.' Flora de Vrijer meent zich te herinneren dat Jamin vroeger al (een gedeelte) van de zondag open was. Volgens haar vanwege de rooms-katholieke achtergrond. Flora: 'Af en toe een ijsje van Jamin (tien cent en met chocolade vijftien cent) was in latere jaren wel erg lekker. Maar ook de toverballen en zuurballen waren niet te

versmaden.' Over het assortiment ook nog mevrouw Van Boven: 'Heel veel soorten snoep, maar ook koek en banket.'

Van de andere winkels herinnert Flora de Vrijer zich een groenteman, schoenenwinkel De Beer en kapsalon Schwartzs (?). Volledig is de opsomming van Stef Stolk: 'Op dit gedeelte van de Kleiweg bevonden zich achtereenvolgens het herenschoenenmagazijn van F. de Beer, het Lingeriehuis, banketbakker Dane, kantoorboekhandel Libro, groentehandel J. Verschuren, een herenmodewinkel, een filiaal van schoenenmagazijn Bata en drogisterij Paalman.'

Bij Gerda Kraak kwam de herinnering aan haar schooltijd boven: 'Een eindje verder op de Kleiweg, ongeveer tegenover waar voeger de Nassaukerk

C. Jamin er was gevestigd. Sommige inzenders herinnerden zich dat C. Jamin vaak werd uitgesproken als 'Sjamin'. Doch thuis bij Flora de Vrijer ging het wel altijd over Jamin. Ook de prijs van het ijs en de verpakking staat bij onze inzenders in het geheugen gegrift. Stef Stolk (uit Valkenswaard): 'Jamin was befaamd om zijn 'dubbeldik' ijsjes die destijds tien cent kosten; met een laagje chocolade vijftien cent.' Nieuwe inzendster Louise Reeder herinnert zich een andere prijs: 'Wij haalden weleens een ijsje bij Sjamin, voor een kwartje, een blokje, gewikkeld in een papiertje met vanilleijs en een laag chocola. Je kreeg er dan twee wafeltjes bij zodat je het ijsje tussen deze twee wafeltjes kon oplikken. We vonden dat een geweldige traktatie.' Ze memoreert ook nog de andere ijszaak, die van Tante Lien op het Bergpolderplein. Louise Reeder: 'Meestal als we een ijsje

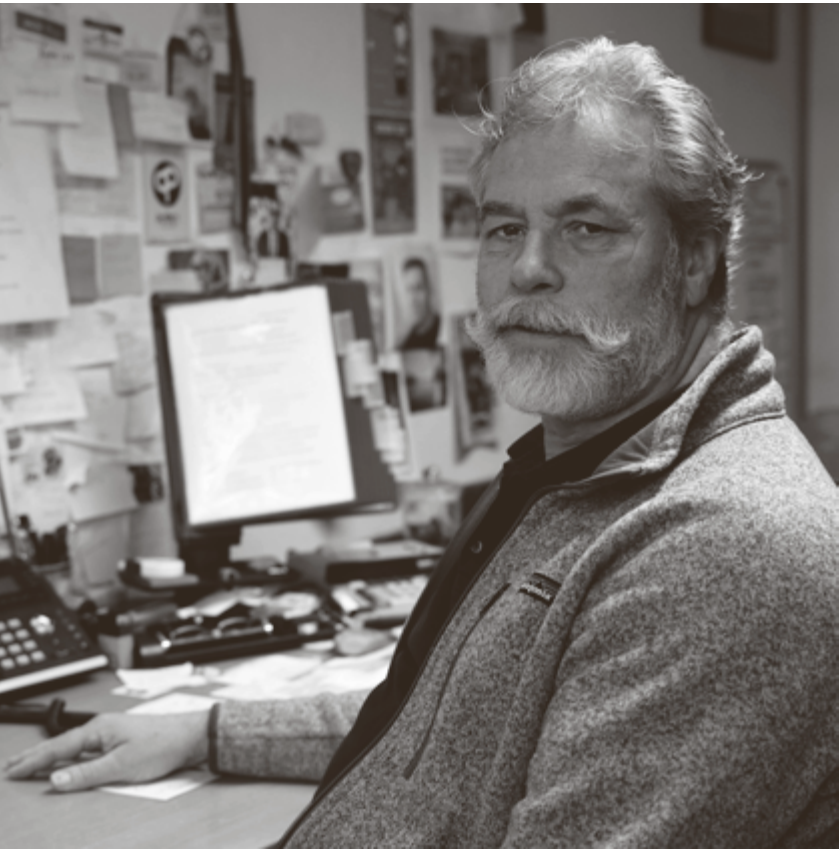
stond, heb ik in het begin van de oorlog in een bovenwoning op de kleuterschool gezeten, daar de de echte kleuterschool was gevorderd door de Duitsers.'

Dan de datering. Bouke Savert (hij stuurde weer de actuele foto, dank!) dateert de foto eind jaren dertig. Hij constateert dat na de crisis van 1929 nog een aantal winkels leeg staan. Zoals altijd sluit de redenering van Stef Stolk als een bus: 'Het pand op de hoek is gebouwd in 1930. De panden aan de linkerzijde van de Statenlaan zijn nog niet gebouwd; die kwamen in 1931 gereed. In de verte links zien we de panden aan het Statenplein die in 1930 gereed kwamen. Het jaar van de foto moet dus 1930 zijn.'

Bij de loting voor de cadeaubon was Louise Reeder de gelukkige. We zullen hem opsturen.

Dick Oskamp runt theater 't Kapelletje nu vijftien jaar

Dick Oskamp runt een theater voor de liefhebber. (foto: Patrick Bruggeman)

Zo nu en dan wordt de redactie van deze Buurtkrant kritisch gevraagd naar hun formule. Wie of wat krijgt er aandacht en wie of wat niet. Wat zijn de criteria? Het antwoord luidt, dat onze prioriteit ligt bij zaken die zich fysiek afspelen in of dicht in de buurt van het Kleiwegkwartier. Bewoners van het Kleiwegkwartier maken ook kans door te dringen tot de kolommen als ze zich op de één of andere manier onderscheiden. Dick Oskamp is zo iemand. Jong en oud kent hem, maar niemand herkent hem. Vele jaren was Dick op een zaterdag in november - de laatste jaren in de remise aan de Kootsekade - de vriend van vele kinderen uit het Kleiwegkwartier.

Toch is dat niet de voornaamste reden dat we Dick aandacht geven. In september viert hij een jubileum. Hij is dan vijftien jaar verbonden aan theater 't Kapelletje, dat ook zelf een jubileum viert, het bestaat veertig jaar. Dick heeft daar de leiding.

Het theater bevindt zich aan de Schiekade. Het is bedoeld voor amateur toneel. Maar Dick heeft het niet zo op het begrip amateur: 'Amateur heeft in Nederland de bijklank van amateuristisch, in Vlaanderen zeggen ze liefhebber, dat begrip heb ik ook op mijn visitekaartje gezet. Een theater voor de liefhebber dus.'

't Kapelletje heeft maar een kleine eigen programmering. Het leeft van de verhuur. De prioriteit ligt bij het amateurtoneel, maar iedereen is welkom. Zo vertelt Dick, dat pas een ploeg van BNN/Vara nog twee dagen over de vloer is geweest. In een serie, die in Rotterdam speelt, kwam ook een amateur toneelgroep voor.

't Kapelletje heeft de volledige outillage van een theater. In licht en geluid is het professioneel en er zijn professionele licht- en geluid technici. Dick: 'Dus als je

hier komt en je weet van niets, word je zo geholpen, dat je een leuke avond hebt.' Voor presentaties is er een beamer en een groot scherm. Conservatoriumstudenten die er optreden zijn altijd verbaasd over de goede akoestiek. Dick: 'Als voormalige kerkzaal moest de akoestiek natuurlijk kloppen.'

't Kapelletje ligt wat verborgen aan de Schiekade. Tussen de huisnummers 45 en 47 bevindt zich een poortje dat leidt naar een gang met de ingang. Dat heeft te maken met de geschiedenis van het gebouw. Het hele complex tussen de Schiekade en aan de achterkant de Van der Sluysstraat was vanaf 1932 in gebruik als bejaardenhuis. Aan de Schiekade was het Emmahuis voor ouderen uit de gegoede stand. Aan de Van der Sluysstraat het tehuis voor behoeftige bejaarden. In het midden waren de centrale voorzieningen. Daaronder de kerkzaal, het kapelletje waar bewoners van beide huizen de kerkdiensten konden bijwonen.

Eind jaren zeventig verloor het pand zijn oorspronkelijke bestemming, zo ook de

kerkzaal. Afbraakplannen voor een deel van het complex werden verhinderd door krakers. De bejaardenhuizen kregen een nieuwe bestemming onder meer met ateliers voor kunstenaars. Zo ook 't Kapelletje. Op 11 januari 1985 opende wethouder Joop Linthorst de voormalige kerkzaal als theater 't Kapelletje. Met vallen en opstaan is het veertigjarig jubileum nu bereikt.

Als we Dick opzoeken, begint hij met het geven van een rondleiding. In het trappenhuis hangen tientallen foto's van wat hij noemt *familieleden*. Personen die voor het theater van belang zijn of zijn geweest.

In de zaal zelf wijst hij op de tribune met een capaciteit van negentig plaatsen. In het begin, toen er nog geen foyer was, werd die voor en na de voorstelling naar achteren gereden en deed een deel van het theater dienst als foyer. Het was ook de tijd, dat de toeschouwers nog naar binnen kwamen door het trappenhuis van de bewoners. Hij wijst op de mooie lampekapjes, gesoldeerd door een vriend van zijn vader, die goed met de soldeerbout overweg kon, omdat zijn hobby het modelspoor was. Een digitale piano is geschonken door een buurtgenoot uit het Kleiwegkwartier. Kunstenaars Marina Radius verzorgde een aantal theatermaskers als decoratie. Dick neemt ons ook nog mee naar beneden. Daar is een aparte ruimte gecreëerd, 't Fundament geheten. Daar kunnen theatergroepen zelfstandig repeteren. Aan de wanden plafondhoge spiegels, die ook hun oorsprong hebben in het Kleiwegkwartier. Ze komen uit het pand in de Hoofdlaan bijna op de hoek met de Kleiweg, waarin heel vroeger een school was gevestigd en dat later - tot de verkoop door de gemeente - diende als repetitieruimte van mimetheatergroep Kruimeltje. Iedereen die de ruimte huurt krijgt de sleutel en is dus eventjes eigen baas.

Het theater draait op de inzet van vrijwilligers. Hij vertelt over een grote schoonmaakdag een paar dagen ervoor. Twintig mensen offerden daarvoor hun vrije zaterdag op. Het totale aantal vrijwilligers is ongeveer het dubbele. Zijn er speciale taken, dan wordt via de nieuwsbrief, die een oplage van twaalfhonderd heeft een beroep gedaan op extra krachten.

Als ik Dick naar zijn leeftijd (61) vraag, pareert hij met de opmerking, dat ik dan zeker ook wil weten, hoe lang hij nog doorgaat. Dick: 'Ik heb altijd gezegd als er geen voorwaarts in zit dan hoeft het niet meer. Ik wil niet perse op een winkel passen.'

Chris Mast

Buurttuin wil via crowdfunding nieuw speeltoestel realiseren

Het toestel waarvoor de crowdfunding is gestart.

Buurttuin Het Zwembad met de ingang aan de Willem van Hillegaersbergstraat is geliefd bij jong en oud. De Buurttuin draait op een grote schare aan vrijwilligers, die het (klein) onderhoud doen en het hek van de tuin openen en sluiten.

De huidige speeltoestellen moeten na bijna twintig jaar worden vervangen. De gemeente gaat dit binnenkort doen. Op zaterdag 5 juli heeft de gemeente de uitgekozen speeltoestellen gepresenteerd.

Vorig jaar is er een bewonersenquête gehouden. De wensen waren duidelijk: 71% wilde meer speeltoestellen dan in het ontwerp en 48% wilde andere speeltoestellen. Veel genoemd een glijbaan, spannende klim- en klautertoestellen en schommels.

De gemeente staat open voor een ander speeltoestel, mits dit aan de eisen voldoet. Helaas is er vanuit de gemeente geen extra budget. Het voorstel is dat indien er door fondsenwerving en crowdfunding voldoende geld binnen komt het door de bewoners aangedragen speeltoestel wordt geplaatst.

Voor dit grote toestel is een bedrag van 43.000 euro nodig. Als er een lager bedrag wordt opgehaald, wil de gemeente in overleg met de buurt een ander toestel te plaatsen wat binnen het budget valt.

www.gofundme.com/f/groot-en-uitdagend-speeltoestel-voor-buurttuin-het-zwembad

De verlengde A16 gaat in oktober open

Impressie op kaart van de verlengde A16 met de aansluitingen en knelpunten. (bron: website De Groene Boog)

Wie wel eens over het Rozenlaan viaduct fietst, ziet zo nu en dan een voetganger of een fietser, die is afgestapt en die aandachtig tuurt naar de voortrazende auto’s. Over deze autosnelweg, de A20, reden in het jaar 2023 175.000 auto’s en dat was twintig jaar geleden niet anders.

Vanaf november moet het op deze snelweg een stuk rustiger worden als de verbinding tussen de A16 vanaf het Terbregseplein en de A13 bij het vliegveld in bedrijf zal zijn. Dat stukje snelweg is ruim tien kilometer.

Laten we een blik op de geschiedenis werpen voor de totstandkoming.

Het beginpunt, het Terbregseplein is de noord-oostelijke punt van de *Ruit om Rotterdam*, het stelsel van verkeerswegen, dat in 1974 gereed kwam en dat het verkeer om de binnenstad van Rotterdam leidt. Aan de *Ruit om Rotterdam* was zestien jaar gewerkt. De belangrijkste onderdelen waren de twee oeververbindingen, de Van Brienenoordbrug in het oosten en de Beneluxtunnel in het westen. Anders dan het Schieplein en het Kleinpolderplein (echte pleinen) is het Terbregseplein een misleidende benaming, omdat er geen sprake is van een plein. Het lijkt meer op een schotel betonnen spaghetti.

Een *Ruit* van wegen rondom Rotterdam werd beschouwd als de beste oplossing voor de te verwachten groei van het autoverkeer. Zo kon het doorgaande verkeer voortaan de stad links laten liggen.

Overigens zou die benaming *Ruit* snel worden vervangen. Buitenlandse automobilisten begrepen niets van een *Ruit* zoveel te meer van een *Ring*, zoals Amsterdam die had.

De Van Brienenoordbrug, die in 1965 was gebouwd, werd vijftientig jaar daarna verdubbeld en toen begonnen eigenlijk de problemen. Het dagblad *Trouw* signaleerde dat al op 10 juni 1988. De teneur: na de verbreding van de Van Brienenoordbrug en de A 16 (in 1992) zou een nieuw knelpunt ontstaan ten noorden van Rotterdam bij het Terbregseplein. Volgens de krant zou daarom de A 16 moeten worden doorgetrokken naar de A 13.

Een paar jaar daarvoor had Jan Laan, de toenmalige verkeerswethouder in *Het Vrije Volk* van 10 juni 1983 lieten weten, dat Rotterdam te allen tijde bereid was mee te werken aan studies naar een aansluiting Terbregseplein-Rijksweg 13.

In *Het Vrije Volk* van 2 september 1989, gaf Rijkswaterstaat voor de eerste maal gedetailleerd inzicht in de plannen. Aanleiding was 'de groeiende file-ellende op de A 20 tussen het Terbregseplein en het Kleinpolderplein'.

Het probleem zou alleen nog maar groter zou worden na de verdubbeling van de Van Brienenoordbrug in 1990. Vandaar dat aan een structurele oplossing werd gedacht: 'Het doortrekken van rijksweg 16 vanaf het Terbregseplein, langs de wijk Ommoord, de noordrand van Hillegersberg en Zestienhoven naar rijksweg 13 bij Overschie - de zogeheten verlengde rijksweg 16.'

Twee ambtenaren van Rijkswaterstaat legden uit, dat al vast stond, dat de Rotte zou worden ondertunneld. Job Birnie, een jaar eerder afgestudeerd in Delft en toen plaatsvervangend projectleider verlengde rijksweg 16, over het waarom: 'De Rotte is een veenrivier die door afgraving van het omliggende gebied vier tot vijf meter boven het landschap is komen te liggen. Leidt je een weg over de rivier dan zou die op elf tot twaalf meter boven het maaiveld komen. Dat is qua geluids- en visuele hinder onaanvaardbaar. Daarom is een aquaduct de aangewezen oplossing.'

Het ingrijpendst voor landschap en bewoners leken hem de gedeeltes waar een verlengde rijksweg - een stuk van tien kilometer - eerst Hillegersberg, Bergschenhoek en Schiebroek passeert (oostelijk van de Hofpleinlijn) en vervolgens Zestienhoven (westelijk van deze spoorlijn).

Ten westen van de spoorlijn waren volgens Rijkswaterstaat drie keuze-tracés: door de Schieveenpolder (als vliegveld Zestienhoven daadwerkelijk in noordelijke richting wordt verplaatst), over het bestaande Doenkade-tracé (als Zestienhoven op de huidige plaats wordt gehandhaafd) of een snelweg over de huidige vliegveld-startbaan (eveneens in geval de luchthaven verhuist).

Nog eens drie tracés waren uitgebroed voor het gebied ten oosten van de spoorlijn: een route langs de zuidrand van Bergschenhoek, een tweede die, iets zuidelijker, door een uitloper van het Lage Bergse Bos voert en de jongste ambtelijke ingeving: een autosnelweg

pal langs de noordoost-rand van het Molenlaankwartier in Hillegersberg.

Birnie, volgens de krant, met voorzichtig optimisme: 'De mogelijkheid langs Hillegersberg is opgeworpen door onze eigen milieu-specialisten en kan wel eens de beste blijken te zijn. Het gaat om een verkeersbak die verdiept is aangelegd, zoiets als het Maastunnelgedeelte aan de voet van de Euromast. Met zo'n constructie hou je de geluidhinder behoorlijk in de hand. Bovendien is zo'n verkeersbak in wezen een verkapte tunnel, omdat er talrijke platen overheen kunnen voor fietspaden.'

Verslaggever Joop Spanjersberg vroeg aan Birnie, of zo'n tunnel niet ook geschikt was voor de tracés door het Lage Bergse Bos en langs Bergschenhoek? Maar dat was te simpel, lichte Birnie toe. 'Bij de bos- en Bergschenhoek-varianten moet de snelweg een vrij scherpe bocht maken. Een nabije tunnelwand zou voor automobilisten het uitzicht naar voren te veel beperken, met alle gevolgen vandie als iemand plots gaat remmen.'

De ambitieuze plannen van Rijkswaterstaat uit 1989 hadden moeten leiden tot de start van de aanleg in 1992. Doch begin 1991 bleek de aanleg doorgeschoven. Volgens het *HVV* was het plan zelfs uitgesteld tot 1997.

Ook die planning bleek te optimistisch. Weliswaar was eind 1995 het besluit gevallen om Vliegveld Zestienhoven niet te verplaatsen naar de polder Schieveen, maar zorgde de aanleg van de Hoge Snelheids Lijn (HSL) tussen 2000 en 2006 (in gebruik sinds 2009) voor vertraging.

Toen vanaf 2005 de draad van de discussie weer werd opgepakt, stond de vraag centraal of de aanleg van Rijksweg A4 tussen Delft-Zuid en het Kethelplein in Schiedam niet belangrijker was en tevens een oplossing zou zijn voor de problemen waarmee met name de bewoners van Overschie kampten. Voor veel bewoners daar was de geluidsoverlast onverdraaglijk.

De discussie over de aanleg van dat stukje rijksweg A4 sleepte al vele jaren. De toenmalige minister van Verkeer Eurlings telde, dat hij de tiende bewindsman was, die zich boog over de aanleg van dit stuk rijksweg. Doch in juli 2011 gaf ook de Raad van State het groene licht. Na 54 jaar planvorming kon de aanleg beginnen.

Terug naar de verlengde A16 zoals de verbinding A13-A16 inmiddels was gaan heten. In 2008 was de variant met een geboorde tunnel afgewezen vanwege de exorbitante kosten die dat meebracht. Voordat een weg is gerealiseerd moeten vijf stadia worden doorlopen. Eerst is er een Startbeslissing, daarna een Verkenning, vervolgens een Voorkeursbeslissing, daarna een Ontwerp-Tracébesluit en tot slot een Tracébesluit.

Voor de A13-A16 was het tijdsverloop, Startbeslissing in 2005, Verkenning in 2009, Voorkeursbeslissing in 2011. Toen was de verwachte openstelling 2020. Het ontwerp-tracebesluit volgde in 2015, het definitieve tracebesluit in 2016 en in augustus 2017 gaf de Raad van State groen licht. Openstelling leek te kunnen geschieden in 2024, het zou oktober 2025 worden.

Chris Mast

Atlas van het eerste elektrische spoor

Deze atlas brengt veel informatie en beelden over de eerste elektrische spoorlijn van Nederland met elkaar in verband. Uitsneden uit topografische kaarten, verhelderende tekeningen en een groot aantal prachtige luchtfoto's geven inzicht in de ligging van de spoorlijn en de bouwwerken en in wat er omheen was en is. Voor ons Kleiwegkwartier betreft het eigenlijk alleen het stukje bij de overweg in de Kleiweg, waar tot 2006 het treinstation Rotterdam Kleiweg (tot 1955: halte Schiebroek) lag. Maar het boek is bestlist interessant voor wie meer wil weten en zien van het hele gebied tussen Rotterdam en Scheveningen.

Voor het fotowerk heeft de auteur vele archieven geraadpleegd. Het boek bevat dan ook indrukwekkende en kwalitatief uitstekende beelden van bijvoorbeeld de Rotterdamse en Haagse omgeving van de bij ons meestal *Hofpleinlijn* genoemde spoorlijn, zowel voor als

na de Tweede Wereldoorlog. Zelfs met twee kleurenfoto's van het Hofplein in 1940. Ook de zowel technisch als qua luxe interieur unieke treinen, het twee kilometer lange betonnen viaduct in Rotterdam, de architectuur van de stations en het al in 1953 opgeheven gedeelte van de lijn tussen Den Haag en Scheveningen Kurhaus worden uitgebreid besproken en getoond. Grappig in het licht van discussies in latere jaren over NS-Sprinters is de vermelding dat gezien de korte reistijden op deze lijn er geen toiletten aan boord waren.

De auteur geeft aan dat de reikwijdte van het boek beperkt is tot de eerste vijftig jaar van de lijn, dus tot 1958. Soms houdt hij zich eventjes niet aan deze beperking, zoals bij foto's van de in de jaren zestig vernieuwde stations Bergweg en Wilgenplas en bij een kaart met de kruising van de HSL met de ZHESM-lijn. Een halve pagina is gewijd

aan een zeer beknopte opsomming van ontwikkelingen die na 1958 hebben plaatsgevonden. Zij-uitstapjes worden gemaakt naar onderwerpen die met de spoorlijn op een of andere wijze in verband kunnen worden gebracht, zoals de naast de spoorlijn aan de Kleiweg gelegen wagonfabriek van Allan.

Anderzijds ontbreken toch enkele relevante objecten, nota bene allemaal nog aanwezig en waarvan twee gelegen in ons Kleiwegkwartier. De in 1913 bij station Schiebroek gebouwde personeelswoning is niet op tekeningen aangegeven en wordt ook niet op foto's getoond.

Hetzelfde geldt voor de identieke woning bij station Rodenrijs. Terwijl beiden ook vandaag de dag nog in volle glorie langs metrolijn E staan en dus op zijn minst in het hoofdstuk *wat resteert* een plek hadden verdiend. Dat kan ook gelden voor het op twee pijlers rustende stukje

viaduct met bovenleidingmast dat bij de A20 ter hoogte van de RET-werkplaats nog steeds overeind staat.

De auteur van deze prachtige atlas schijft dat de ontwikkelingen na 1958 een goed onderwerp zouden zijn voor een volgend boek. Wat mij betreft mag hij daar snel aan beginnen.

John Krijgsman

Atlas van het eerste elektrische spoor, door Carel van Gestel.

De Zuid-Hollandsche Elektrische Spoorweg-Maatschappij en de spoorlijn Rotterdam Hofplein – Den Haag HS – Scheveningen Kurhaus 208 pagina's 31x25cm, ca 600 afbeeldingen

ISBN 9789 4625 8686 4 | Prijs 39,95

De voorjaarswandeling die als thema had *bomen in de wijk* vond plaats op zaterdag 28 juni. Met Jos Koot, een gids van IVN-natuureducatie, gingen we na een korte introductie in de Oranjekerk kijken naar de vele soorten bomen in de wijk. Het was heerlijk weer en bijzonder interessant!

Er is nog geen definitieve datum bepaald voor de najaarswandeling, het wordt waarschijnlijk in de maand oktober.

De Groenclub is ook te vinden op Instagram
@groenclub_kleiwegkwartier

Met deze historische foto (de seizoensopening in 1952) uit onze archieven start SVH Waterpolo de zoektocht naar het rijke verleden! In de aanloop naar het honderdjarig bestaan in 2026 wil de Sport Vereniging Hillegersberg (SVH) Waterpolo graag zijn eigen clubgeschiedenis in kaart brengen.

Lezing over fabriek Allan in Hillegondakerk

John Krijgsman zal spreken over de vestiging van Allan & Co's Koninklijke Nederlandse Fabrieken van Meubelen en Spoorwegmaterieel N.V. aan de Kleiweg, de huidige werkplaats van de RET. De lezing is in de Hillegondakerk, Kerkdreef 2. De inloop is vanaf 19.30 uur, de lezing begint om 20.00 uur en duurt tot 21.15 uur, daarna is er een (altijd gezellig) napraatje. De bijeenkomst is gratis, iedere belangstellende is welkom.

Een nieuwe workshop creatief fotograferen speciaal voor kinderen, start in november. Anouk van Drunen, die eerder haar foto's exposeerde bij Gusto Italiano, begint nu met deze speciale workshops onder de naam *Fotokids*.

De workshop in november richt zich specifiek op kinderen in de leeftijd van zes tot acht jaar. In de toekomst volgen er ook workshops voor andere leeftijdscategorieën. Elke bijeenkomst heeft een eigen thema. Te denken valt bijvoorbeeld aan vragen als: Wat is *mooi* eigenlijk?, Zie jij wat ik zie? Dit wordt gedaan aan de hand van spelletjes en oefeningen.

Wie meer wil weten of zijn kind direct wil inschrijven:
www.fotokidsbyanouk.myportfolio.com

Dick Carlier schildert al ruim veertig jaar op de mooiste plekjes in Rotterdam en omstreken. Hij schildert buiten: *en plein air*. De Stichting Historisch Hillegersberg Schiebroek (SHHS) doet onderzoek naar de geschiedenis van deze wijken en verzamelt historische materialen. Dit weekend toont het bijzondere objecten.

Torteltuin is weer open

En wel op woensdag en vrijdag van 11.00 - 17.00 uur
en op zaterdag en zondag van 12.00 tot -17.00 uur.

Op donderdag 11 september vindt in de Hillegondakerk de presentatie plaats van het boek *Hillegersbergse Rustplaats*, met verhalen over de graven op de begraafplaats van de Hillegondakerk in Rotterdam. De auteur Elwyn Schreuder vertelt en wordt geïnterviewd.

De presentatie is vanzelfsprekend in de Hillegondakerk en begint om 20.00 uur, inloop vanaf 19.30 uur.

Zondag 21 september 2025 van 11:00 - 15:30

ruimen of struinen

Vrijmarkt Natuurtalent

Openbaar · Evenement van Natuurtalent

Wat je kunt verwachten

Zondag 21 September organiseren wij voor de 2e keer een vrijmarkt .

Heb je mooie overtoollige spulletjes?
Verkoop deze op je eigen kleedje/
(opklap)tafel.

Wij zorgen voor muziek en lekkere hapjes,
verkrijgbaar in ons theehuis.

Daarom mag er geen eten en drinken
worden verkocht op de markt.

Voor €7,50 kun je een plekje uitzoeken en
je eigen 'winkelkje' creëren.

Schrijf je in én zorg dat jij erbij bent via:
NTvrijmarkt@gmail.com

Lekker 'ruimen of struinen'.
Vertel het voort

Direct na het verschijnen vindt u dan de nieuwe *Buurtkrant* in uw inbox.

Mijn tarieven zijn voor een uur € 45 en voor een half uur € 30 (kinderen, tot 21: € 37,19 of € 24,79)

Interesse in een gratis proefles?
Of nog vragen?

Neem contact met me op! Je kan me ook vinden op marktplaats.

dannyyellowmusic@gmail.com | 0646997285